יורשי נותן
יורשי ראשון
נותן

קנין הפירות...

לאו כקנין הגוף

כקנין הגוף

דף קלו

רבי 1

רבי 2

רשב"ג 1

רשב"ג 2

דף קלו

רבי 1

לגוף

לוקח שני ראשון נותן

רבי 2

לפירות

לוקח שני ראשון נותן

רשב"ג 1

בדיעבד

לוקח שני ראשון נותן

רשב"ג 2

לכתחילה

לוקח שני ראשון נותן

רבינו חננאל מ"ט אמר אביי מתנת שכיב מרע אימת הויא לאחר מיתה וכבר קדמו אחריך. האי שני דקאמר עליה הנותן אחריך לפלוני קדס לזה שנתנו לו הראשון דמשעה שהתחיל האי ראשון לטרוף קנה השני דאחריך עס גמר מיתה משמע דמשעה דאין הראשון צריך לנכסים הללו זיכהו הנותן לזה השני אחריו מיד אבל האי מקבל מתנה מראשון לא קנה עד לאחר גמר מיתה דסתס אדס הנותן ממונו לאחר מיתתו אין רוצה להוציא ממונו מכחו עד שתגמר מיתתו אבל לעיל דנותן סליק נפשיה מהני נכסים שהרי נתנו לראשון חפץ הוא שיזכה השני עס גמר מיתתו של ראשון: ומי

מסורת הש"ס

גמ' ב) סוטה כח: ג) נקמן קמד: כתובות לח: סוטה כח: ערכין כב. ג. נזיר מב. כתובות כ: ד) [שבת קלט: יש"נ]

הגהות הב"ח

(ב) גמ' מיהו דתימא מוצי אמר ליה למשבעי אשורא לא אחיכיתו לך:

(ג) רש"ב ד"ה אחיכו רשע גנוס:

גליון הש"ס

גמ' ממאי דמההיא הדר. עי' מולין דף מז ע"ב תוס' ד"ה נכסון וכמ"ק:

תורה אור

רש"ב א) וְהִתְנַחֲלְתֶּם אֹתָם לְבָנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה עֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ: (ויקרא כה. מז)

תנאי היא דתניא [6]נכסי לך ואחריך לפלוני יורד ראשון ומכר ואכל השני מוציא מיד הלקוחות דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר [3]אין לשני אלא מה ששייר ראשון ורמינהי נכסי לך ואחריך לפלוני יורד ראשון ומוכר ואוכל דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר [3]אין לראשון אלא אכילת פירות בלבד קשיא דרבי אדרבי ודרשב"ג אדרשב"ג דרבי אדרבי לא קשיא הא לגופא הא לפירא דרשב"ג אדרשב"ג לא קשיא [7]הא לבתחלה הא דיעבד [8]אמר אביי [9]איזהו רשע ערום זה המשיא עצה למכור בנכסים כרבן שמעון בן גמליאל א"ר יוחנן הלכה כרבן שמעון בן גמליאל [10]ומודה שמעון בן גמליאל במתנת שכיב מרע לא עשה כלום מאי טעמא אמר אביי מתנת שכיב מרע לא קנה [11]אלא לאחר מיתה וכבר קדמו אחריך. אמר אביי הכי והא איתמר מתנת שכיב מרע מאימתי קנה אמר עם גמר מיתה ורבא אמר [12]לאחר גמר מיתה הדר ביה אביי מההיא [13]ממאי דמההיא הדר ביה דלמא מהא הדר ביה לא סלקא דעתך דתנן [14]זה גיטך אם מתי זה גיטך מחולי זה זה גיטך לאחר מיתה לא אמר כלום אמר רבי זירא א"ר יוחני אמר כרשב"ג [15]ואפילו היו בהן ערמה והרוצאן לחירות פשיטא מהו דתימא [16]א"ל למיעבד איסורא לא יהבינן לה קא משמע לן אמר רב יוסף אמר רבי יוחנן הלכה כרבן שמעון בן גמליאל [17]אמר עשאן תכריכין למת פשיטא מהו דתימא לשוינהו איסורי הנאה לא יהבינן לה קא משמע לן דרש רב נחמן בר רב חסדא אתרוג זה נתון לך במתנה ואחריך לפלוני נטלו ראשון ויצא בו באנו למחלוקת רבי ורשב"ג מתקוף לה רב נחמן בר יצחק ע"כ לא פליגי רבי ורשב"ג התם אלא דמר סבר [7]קנין פירות כקנין הגוף דמי ומר סבר קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי אלא הכא

ס"ג **תנאי היא.** ולא גרסי' אלא אחריך נמי מתנה היא דמשמע דמיד ולא לריש לקיש מתלינן אחריך שאני לאו מוציא הוא הא דתניא לעיל לרבי לקיש

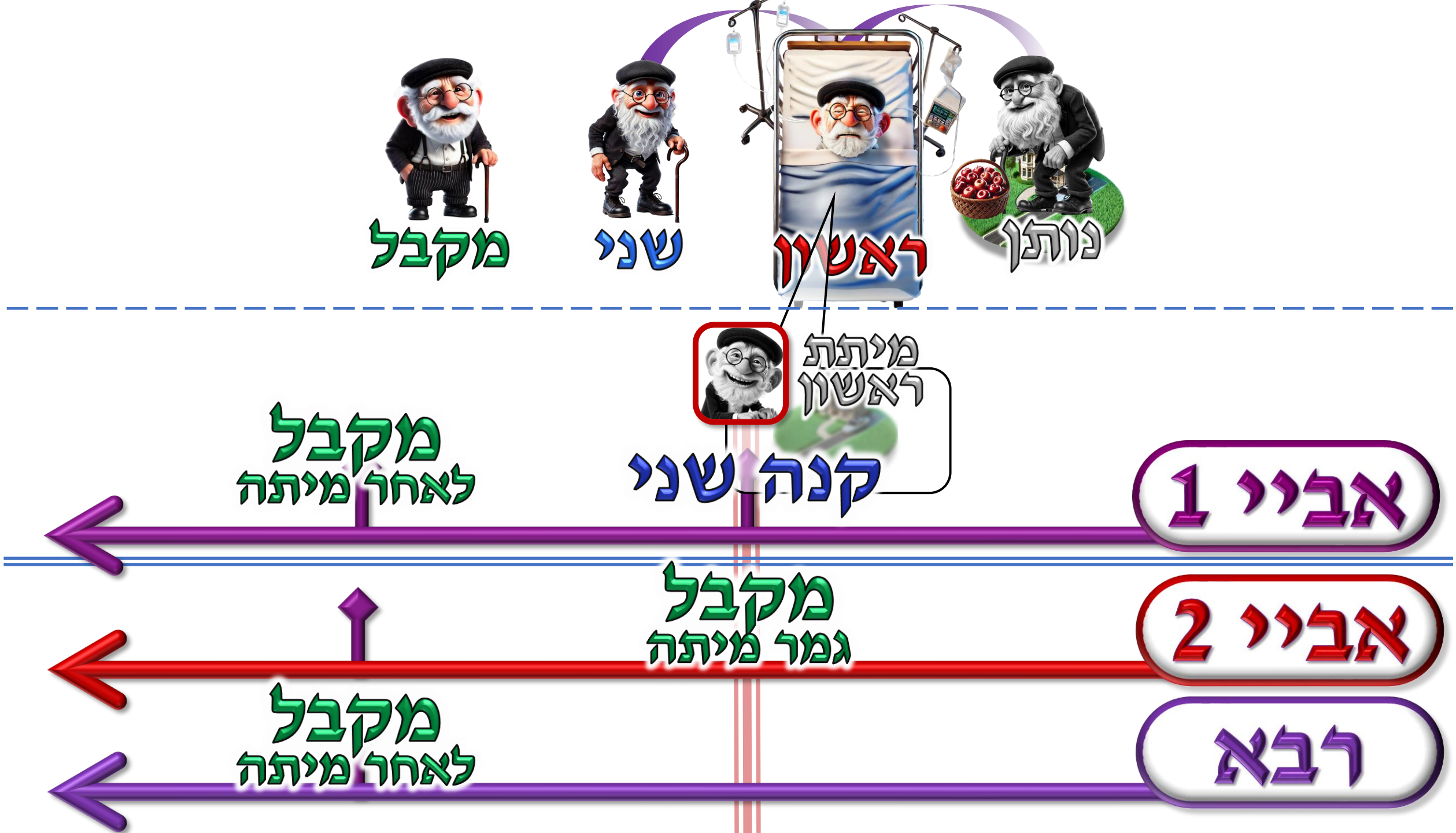
מקבל
שני
ראשון
נותן
מיתת ראשון
קנה שני
מקבל לאחר מיתה
אביי 1
מקבל גמר מיתה
אביי 2
מקבל לאחר מיתה
רבא

וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם לִבְנֵיכֶם
אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה
לְעֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ
וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ
בְּאָחִיו לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ׃

ויקרא (פרשת אמור) פרק כג פסוק מ

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר׳
כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ־עָבֹת
וְעַרְבֵי־נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי
יְקֹוָק אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃

אבל פריש או רמון לא. פירש בקונטרס לא נכסיון לה ויש לפרש בדוחק דזוקא דכי יש לנוטן אחרוג מלבד אותו שנטל מקבל מתנה ואינו מקפיד אם יאכל הלה את האתרוג אבל אי לית ליה לנוטן אלא פרים או רמון לא יכול לומר דמסתמא יקפיד אם יאכל הלה את האתרוג ודוחק: **לא החזירו לא יצא.** וא"ת אמאי לא יצא הוה מגלי כי כפליה לתנאי והא הוה מגלי ומעשה בדבר אחד ואין זה כתנאי שאמר בן גמליאל אמר רבה בר רב הונא אחרוג שקנו אחרוג בתפוסת הבית נטלו אחד מהן ויצא בו אם יכול לאוכלו יצא ואם לאו לא יצא ודוקא דאיכא אחרוג לכל חד

אי מיפק לא נפיק ביה למאי יהביה ניהליה אלא מיפק דכולי עלמא לא פליגי דנפיק ביה (ה) מכרה או אכלה באנו למחלוקת רבי ורבן שמעון בן גמליאל אמר רבה בר רב הונא [א]האחין שקנו אחרוג בתפוסת הבית נטלו אחד מהן ויצא בו אם יכול לאוכלו יצא ואם לאו לא יצא [ב]ודוקא דאיכא אחרוג לכל חד

בארעא דרב ביבי בר אביי כל אימת דהוה אזלא למיגזריה הוה קפיד עילוה אקנייתה ניהליה כל שני חיין אזל איהו אקנייה ניהליה לבנו קטן אמר רב הונא בריה דרב יהושע [ג]משום דאתו ממולאי אמריתו מילי מוליאתא [ד]אפילו רשב"ג לא קאמר אלא לאחר אבל לעצמו לא אמר רבא אמר רב נחמן שור זה נתון לך במתנה על מנת שתחזירהו לי הקדישו והחזירו ה"ז מוקדש ומוחזר אמר ליה רבא לרב נחמן מאי אהדריה [ג] אמר ליה ומאי חסריה אלא אמר רב אשי [ד]חזינן אי אמר ליה על מנת שתחזירהו הא אהדריה אי א"ל על מנת שתחזירהו לי מידי דחזי ליה קאמר ליה [ג]אמר רב יהודה אמר שמואל הכותב נכסיו לאחר ואמר הלה אי אפשי בהן קנה ואפילו עומד וצווח אבא בר ממל ולא פליגי כאן

דאי מיפק לא נפיק. לאמאן לרבי למאי יהביה ניהליה שהרי אין בו פירות אחרות והנוף אינו יכול למכור ונאכל ולא ניתן לרשות אלא לקיים בו מצות נטילה ולכך קרינן ביה לאין לשני כח בו כל זמן שלאוי לזה הראשון לגמח בו דהא אחרוג קאמר דלא אחרוג בעי לאכלו ולא לאחרוג אחר

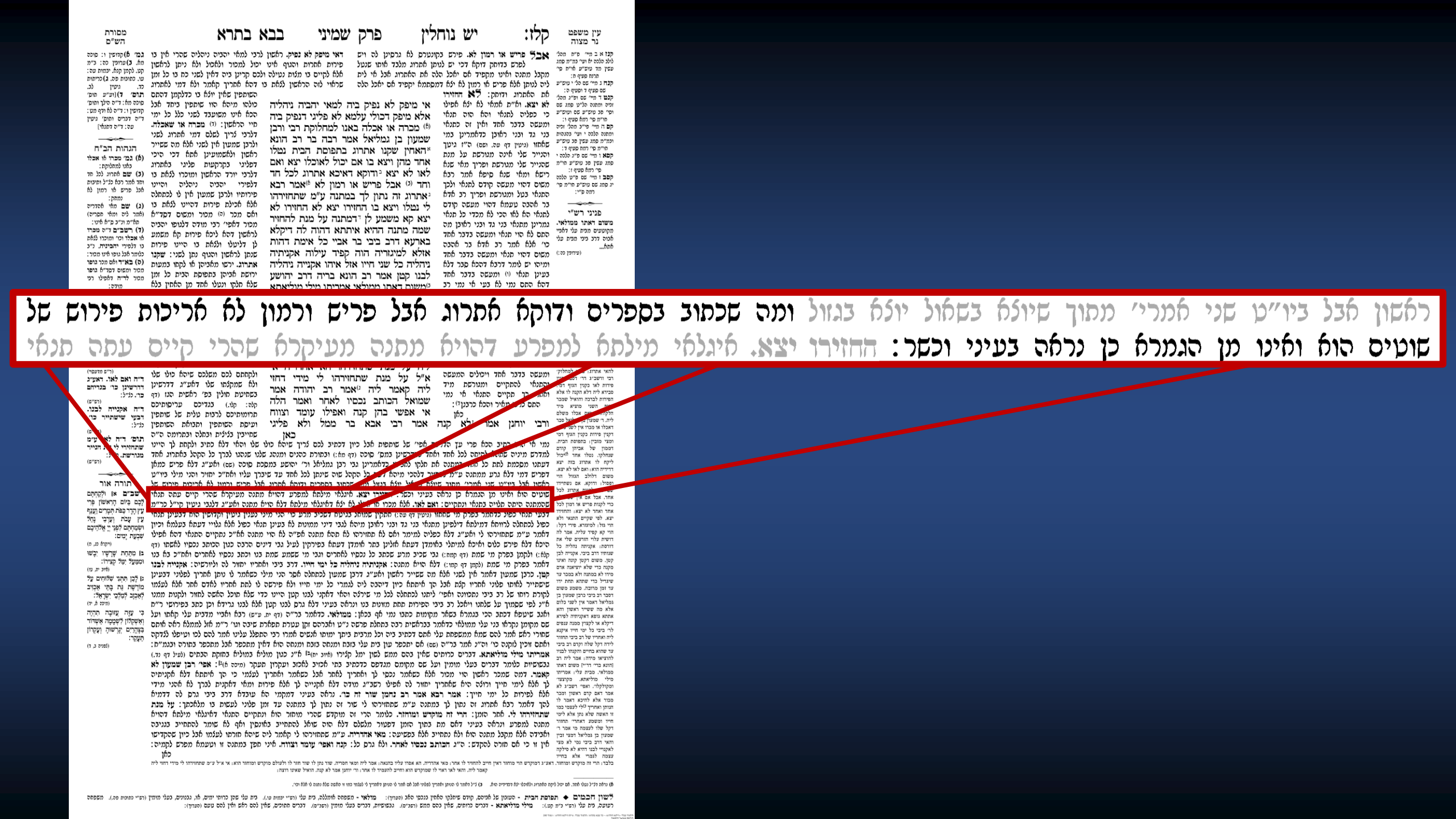

רשון אבל ביו"ט שני אמרי' מתוך שיולא בשאול יולא בגזול ומה שכתוב בספריס ודוקא אתרוג אבל פריס ורמון לא אריכות פירוש של

שוטיס הוא ואינו מן הגמרא כן נראה בעיני וכשר: החזירו יצא. איגלאי מילתא למפרע דהויא מתנה מעיקרא שהרי קייס עתה תנאי

למדרש מיניה שתהא לקיחה לכל אחד ואחד כדדרשינן במס׳ סוכה (דף מא:) ובתורת כהנים [ה] ומנהג שלנו שנהגו לברך כל הקהל באתרוג אחד
דעתנו מסכמת לתת כל אחד במתנה את חלקו לחבירו כדאמרינן גבי רבן גמליאל ור׳ יהושע במסכת סוכה (שם) ואע״ג דלא פריש כמאן
דפריש דמי דלא גרע ממתנה ע״מ להחזיר דלהכי מיהא דעת כל הקהל שוה שיתן לכל אחד עד שיבדך עליו ואח״כ יחזיר והני מילי ביו״ט
ראשון אבל ביו״ט שני אמרי׳ [ו] מתוך שיולא בשאול יולא בגזול ומה שכתוב בספריס ודוקא אתרוג אבל פרים ורמון לא אריכות פירוש של
שוטים הוא ואינו מן הגמרא כן נראה בעיני וכשר: החזירו יצא. איגלאי מילתא למפרע דהויא מתנה מעיקרא שהרי קיים עתה תנאו

תלמוד בבלי <עוז והדר> - כד בבא בתרא / תלמוד בבלי / עמוד 284
הנדפס מאתר אוצר החכמה